

Waarom Daltononderwijs?

In toenemende mate wordt in onze moderne maatschappij een beroep gedaan op vaardigheden als zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en samenwerken. Deze vaardigheden hebben leerlingen hun hele leven hard nodig, op school, in het vervolgonderwijs (mbo, hbo, wo), maar ook in hun latere baan en in hun privé-leven. Daltononderwijs bereidt leerlingen daar goed op voor. Scholen voor Daltononderwijs willen leerlingen afleveren die zelfstandig zijn, verantwoordelijkheid kunnen dragen en die goed kunnen samenwerken.

Vrijheid / verantwoordelijkheid

Op een Daltonschool leren de leerlingen om te gaan met vrijheid en leren ze verantwoordelijkheid te dragen. De vrijheid die de leerlingen hebben, kent wel een beperking: leerlingen moeten zich bijvoorbeeld aan bepaalde afspraken houden en moeten hun taken op een vastgesteld moment af hebben. Als een leerling laat zien dat hij verantwoordelijkheid kan dragen, kan er tussen docent en leerling een relatie van vertrouwen ontstaan.

Zelfstandigheid

Op een Daltonschool werken de leerlingen veel zelfstandig. Zelfstandig werken kan individueel of in groepjes. De leerstof wordt verdeeld in porties (taken) en staat omschreven in de Daltonstudiewijzer. De leerling kan daarin zien welke leerstof hij/zij op welk moment af moet hebben. Zo leren de leerlingen hun eigen werk te plannen. Zelfstandig werken wordt altijd voorafgegaan door klassikale instructie.

Samenwerken

Samenwerken is een ander belangrijke pijler van het Daltononderwijs. Leerlingen leren hoe ze met anderen kunnen samenwerken, hoe ze van anderen kunnen leren en hoe ze samen tot een oplossing kunnen komen.

Wat zijn de kenmerken van het Daltononderwijs op het Spinoza Lyceum?

Daltonstudiewijzers

Per periode van negen weken krijgen de leerlingen een boekje met Daltonstudiewijzers voor alle vakken die ze die periode hebben.

Daar staat welke stof er behandeld wordt in de periode en wat leerlingen daarvan zelfstandig moeten doen: de Daltontaken. De leerling krijgt daarin ook een overzicht van de toetsen die gegeven worden en de weging van die toetsen.

Tijdens de studielessen wordt leerlingen geleerd hoe ze hun taken kunnen plannen. Een leerling is verantwoordelijk voor zijn eigen planning.

Daltonuur

Elk vierde uur van de dag is er een vrij Daltonuur. Op dat uur kunnen leerlingen zelf kiezen aan welk vak ze werken, in welk lokaal, bij welke docent en met wie ze samenwerken. Leerlingen kunnen tijdens dat uur werken aan taken,

maar ze kunnen ook terecht voor extra begeleiding of uitleg van de docent. Ze kunnen ook individueel aan het werk, in de mediatheek of op de leerlingenwerkplekken in de gangen. Er zijn ook allerlei extra activiteiten in het Daltonuur, bijvoorbeeld de bijeenkomsten van de leerlingenraad, de Roboticaclub en de koor-, orkest- en musicalrepetities. Voor leerlingen die dat nodig hebben is er ook een tweede Daltonstrook voor vakken als wiskunde, economie, natuur- en scheikunde. Daarin kunnen ze extra aandacht en begeleiding krijgen in deze vakken.

Leerlijnen Daltonvaardigheden

Vaardigheden als omgaan met vrijheid en verantwoordelijkheid, zelfstandig werken en samenwerken, worden in alle vakken aangeleerd. Docenten hebben daar met elkaar een programma voor gemaakt, waarin per jaar beschreven is hoe leerlingen zich ontwikkelen.

Wat zijn de voordelen van het Daltononderwijs?

Voor leerlingen:

- Leerlingen hebben gelegenheid om zelfstandig te werken.
- Leerlingen leren plannen en verantwoordelijkheid te dragen voor hun werk.
- Leerlingen hebben op een vast moment van de dag de vrijheid om te kiezen hoe en waar ze aan het werk gaan.
- Door de Daltonuren komen leerlingen makkelijk in contact met leerlingen uit andere jaarlagen en van andere afdelingen.

Dat maakt dat veel leerlingen op het Spinoza Lyceum elkaar kennen. Daardoor ontstaat een veilige leeromgeving.

- Het Daltonuur geeft de leerling de gelegenheid nog eens extra uitleg te vragen bij een docent.

Voor docenten:

- Tijdens de Daltonuren, maar ook op de momenten dat leerlingen zelfstandig werken in de gewone lessen hebben docenten veel contact met leerlingen.
- Er is voor docenten gelegenheid voor intensieve begeleiding en extra uitleg aan individuele leerlingen.
- Docenten zijn samen met de leerlingen verantwoordelijk voor het leerklimaat.

Voorbeeld Daltontaak

Leerlingen over Daltononderwijs op het Spinoza Lyceum:

Dalton op het Spinoza Lyceum

Vak / Studie (leerjaar – niveau)	Docent(en) code(s):	Bestemd voor klassen:	Schooljaar: periode:
Aardrijkskunde Havo/VWO/GYM	VBK, DNS, SGR, OEV en WIT	1A,1B,1C,1D, 1P en 1Q	2009-2010 / 2

Dalton leerdoelen

V1 A De leerling volgt de doelen, de leeractiviteiten en de werkvormen zoals die door de docent zijn aangegeven.
 B De docent leert je wat, hoe en waarom je moet leren. Je krijgt verschillende manieren van leren en verschillende werkvormen aangeboden.

V7 A De leerling kiest of hij alleen of zelfstandig leert.
 B In de lessen krijg je de gelegenheid om alleen of samen te leren.

Onderwerp	Activiteit	Klaar in
<ul style="list-style-type: none"> De islamitische wereld, een cultuurgebied Arm en rijk in de islamitische wereld. Turkije, een niet-Arabisch islamitisch land. Water, de witte olie. Het gevaar van water. Stedelijke gebieden en Landelijke gebieden. 	Maken van de opgaven uit het werkboek Maken van de opgaven uit het werkboek Maken van de opdrachten in het werkboek Maken van de opdrachten in het werkboek Alle opgaven uit het werkboek Opgaven uit het werkboek in overleg met de docent	Wk 46 Wk 47 Wk 48 Wk 50 Wk 1 Wk 2

Overzicht daltontaken	Activiteit	Klaar in
Onderwerp/ vakdomein <i>Oosterse Markt</i>	Je gaat met een groepje deze periode allerlei informatie over één onderwerp verzamelen over het Midden-Oosten : cultuur, een land in het Midden-Oosten, muziek, eten en drinken, geloof, conflicten enz. Jullie gaan deze Daltontaak presenteren tijdens de Oosterse markt in een “markkraampje”. Veel plezier!!	Wk 51

Te beoordelen	Weging	Tijd	Klaar in
SO over paragraaf 1 en 2 van Hoofdstuk 3	1x	30 min	Wk 48
SO over paragraaf 3 en 4 van Hoofdstuk 3	1x	30 min	Wk 50
Daltontaak : Oosterse Markt	1x	60 min	Wk 50
Proefwerk over Hoofdstuk 4, de paragrafen 1, 5 en 6.	3x	40 min	Wk 3

Het Daltonuur is een uur waar ik zelf kan doen wat ik nodig moet doen, bijvoorbeeld: leren, huiswerk maken, maar ook verder werken aan een vak. Het Daltonuur is bedoeld om zelfstandig te worden.

Nami, 4M

Door Dalton word je zelfstandig en kun je goed plannen

Etje, 4V

Door Dalton ben ik een leerling die kan samenwerken en zelfstandig is

Felix, 4G

Het Daltonuur geeft mij de tijd voor mezelf om te werken aan welk vak ik wil, met de mensen die ik wil en bij welke leraar. Het geeft mij ook de kans om mijn creatieve kant te uiten!

Shelby, 4M

Dalton geeft mij de extra tijd om bij te benen bij vakken waar ik een achterstand heb.

Saar, 4H

Dalton geeft mij contact met andere klassen.

Riemke, 3A

Op een Daltonschool mag je veel, want je hebt meer verantwoordelijkheid voor je eigen werk.

Lotte, 3A

Tijdens het Daltonuur kan je ook bijvoorbeeld een uurtje ontspannen door je bij het vak muziek in te schrijven en is even een uurtje jammen aangezien we veel muzikale leerlingen hebben op school.

Rino, 4M

Peter van Anrooystraat 8
 1076 BH Amsterdam
 telefoon 020 - 5777 444
www.spinozalyceum.nl | info@spinozalyceum.nl

Spinoza Lyceum
 Daltonlyceum voor
 gymnasium, atheneum, havo en mavo